

REGULAMENTUL

de organizare și funcționare a învățământului special și special integrat

I Prevederi generale

Art. 1 Învățământul pentru persoanele cu deficiențe care se desfășoară în școlile speciale se numește învățământ special;

Art. 2 Învățământul de masă în care se școlarizează copiii/elevii cu deficiențe se transformă în învățământ special integrat.

Art. 3 (1) Învățământul special și special integrat este parte integrantă a sistemului național de învățământ din România, coordonat de MEdC.

(2) Învățământul special, de nivel preșcolar, primar, gimnazial, profesional, liceal și postliceal pentru persoane cu cerințe educaționale speciale (cu deficiențe/handicap/tulburări sau dificultăți de învățare) se organizează în conformitate cu prevederile art. 58 din Constituția României, ale capitolului VI din Legea învățământului, ale capitolelor VI și VII din Statutul personalului didactic și ale capitolului IX din Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar.

(3) Integrarea școlară a copiilor cu CES se realizează individual sau prin grupe în unitățile de învățământ de masă sau prin clase compacte cu elevii cu deficiențe care funcționează în școlile de masă.

Art. 4 Învățământul special se realizează pe baza principiilor învățământului democratic, a accesului tuturor copiilor la orice formă de educație, a dreptului la educație diferențiată și la pluralism educațional, a dreptului la educație la toate nivelurile, indiferent de condiția socială sau materială, de sex, rasă, naționalitate, apartenență politică, sau religioasă sau vreo altă îngrădire ce ar putea constitui o discriminare.

Art. 5 Protecția socială a elevilor din învățământul special și special integrat se realizează în conformitate cu legislația în vigoare privind protecția socială a persoanelor cu handicap/deficiențe.

Art. 6 Învățământul special din România este gratuit, în conformitate cu prevederile legale.

Art. 7 Organizarea și funcționarea învățământului special:

- ia în considerare experiența în domeniu a învățământului românesc;
- respectă convențiile și tratatele la care România este parte semnatară, precum și alte documente internaționale relevante în domeniu.

Art. 8 Prevederile legale în vigoare privind organizarea și funcționarea generală a învățământului din România sunt valabile și pentru învățământ special, dacă nu sunt menționate expres prevederi specifice, prin prezentul regulament sau alte acte normative emise de Guvernul României ori de MEdC

II Concepte și principii

Art. 9 În învățământul special se utilizează următoarea terminologie:

Deficiență - absența, pierderea sau alterarea unei structuri ori a unei funcții (anatomice, fiziologice sau psihice) a individului, rezultând în urma unei maladii, accident sau perturbare, care îi împiedică participarea normală la activitate în societate.

Incapacitate – limitări funcționale cauzate de disfuncționalități (deficiențe) fizice, intelectuale sau senzoriale, de condiții de sănătate ori de mediu și care reduc posibilitatea individului de a realiza o activitate (motrică sau cognitivă) sau un comportament.

Handicap – dezavantaj social rezultat în urma unei deficiențe sau incapacități și care limitează sau împiedică îndeplinirea de către individ a unui rol așteptat de societate.

Dizabilitatea - rezultatul sau efectul unor relații complexe dintre starea de sănătate a individului, factorii personali și factorii externi care reprezintă circumstanțele de viață ale acestui individ. Datorită acestei relații, impactul diverselor medii asupra aceluiași individ, cu o stare de sănătate dată, poate fi extrem de diferit. Dizabilitatea este termenul generic pentru afectări, limitări ale activității și restricții de participare – conform CIF*.

Afectarea - o pierdere sau o anormalitate a structurii corpului sau a unei funcții fiziologice (inclusiv funcțiile mintale). Prin noțiunea de anormalitate înțelegem aici variațiile semnificative de la norma stabilită statistic (adică o deviație de la media populației stabilită conform normelor standard măsurate) și ea trebuie utilizată exclusiv în acest sens - conform CIF*.

Funcționarea - termen generic pentru funcțiile organismului, structurile corpului, activități și participare. Ele denotă aspectele pozitive ale interacțiunii dintre individ (care are o problemă de sănătate) și factorii contextuali în care se regăsește (factori de mediu și personali) – conform CIF*.

Cerințele educative speciale (CES) - necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației adaptată particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă (medicală, socială, educațională etc.).

Educația specială - formă adaptată de pregătire școlară și asistență complexă (medicală, educațională, socială, culturală) destinată persoanelor care nu reușesc să atingă temporar sau pe toată durata școlarizării nivelurile instructiv-educative corespunzătoare vârstei, cerute de învățământul obișnuit.

Educația școlară a copiilor cu cerințe educative speciale trebuie să corespundă nevoilor de dezvoltare a copiilor, prin evaluarea adecvată a potențialului de învățare/dezvoltare și prin asigurarea reabilitării – recuperării și compensării deficiențelor ori tulburărilor, dificultăților de învățare.

Integrarea școlară - proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar (clasă) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Asimilarea de către copil a statusului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale.

Adaptarea curriculară - corelarea conținuturilor componentelor curriculumului național cu posibilitățile elevului cu cerințe educative speciale din perspectiva finalităților procesului de adaptare și de integrare școlară și socială a acestuia. Aceasta se realizează de către cadrele didactice de sprijin/itinerante împreună cu cadrul didactic de la clasă prin eliminare, substituire sau adăugare de conținuturi în concordanță cu obiectivele și finalitățile propuse prin planul de intervenție personalizat.

Incluziune - procesul de pregătire a unităților de învățământ pentru a cuprinde în procesul de educație pe toți membrii comunității, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora.

Educația incluzivă - proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități.

Școala incluzivă - unitate de învățământ în care se asigură o educație pentru toți copiii și reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare. Copiii din aceste unități de învățământ beneficiază de toate drepturile și serviciile sociale și educaționale conform principiului „resursa urmează copilul”.

Centrul școlar pentru educație incluzivă - instituție școlară care, pe lângă organizarea, desfășurarea procesului de predare-învățare-evaluare își construiește și alte direcții de dezvoltare instituțională: formare/informare în domeniul educației speciale, documentare/cercetare/ experimentare precum și servicii educaționale pentru/în comunitate.

Centrul de educație, centrul de zi, centrul de pedagogie curativă etc. - unități de învățământ organizate de către Ministerul Educației și Cercetării sau de către organizații neguvernamentale în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării și au ca scop și finalitate recuperarea, compensarea, reabilitarea și integrarea școlară și socială a diferitelor categorii de copii/elevi/tineri cu deficiențe. Ele sunt considerate alternative educaționale al căror conținut se fundamentează pe anumite pedagogii experimentale (Montessori, Freinet, Steiner, Waldorf etc.).

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională - unitate conexă cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Educației și Cercetării, care desfășoară servicii de asistență psihopedagogică pentru părinți, copii, cadre didactice și care coordonează, monitorizează și evaluează, la nivel județean, activitatea și serviciile educaționale oferite de către: Centrele școlare pentru educație incluzivă, Centrele logopedice interșcolare și cabinetele logopedice, Centrele și cabinetele de asistență psihopedagogică, mediatorii școlari.

* CIF reprezintă Clasificarea internațională a funcționării, dizabilității și sănătății – document elaborat de Organizația Mondială a Sănătății, Geneva, 2001.

Art. 10 Organizarea și funcționarea învățământului special are la bază principiile:

- prevenirea sau depistarea precoce a deficiențelor, incapacităților și a handicapurilor;
- intervenția educațională timpurie;
- abordarea globală și individualizată a copilului cu deficiențe; acest aspect se referă la identificarea, valorificarea și stimularea tuturor capacităților și disponibilităților cognitive, de limbaj, psihomotorii, afectiv-relaționale, și social adaptativ existente sau potențiale;
- accesul la educație a tuturor copiilor cu deficiențe;
- egalizarea șanselor,
- asigurarea educației de calitate similară cu cea oferită copiilor de aceeași vârstă din școlile de masă;

- asigurarea serviciilor și a structurilor de sprijin necesare în funcție de amploarea, intensitatea și specificul cerințelor educaționale speciale ale fiecărui copil;
- cooperarea și parteneriatul în educația specială.

III Scopul, specificul și obiectivele educației speciale

Art. 11 Scopul educației speciale este învățarea, educarea, reabilitarea, recuperarea, adaptarea și integrarea școlară, profesională și socială a copiilor/elevilor cu deficiențe și/sau tulburări ori dificultăți de învățare.

Art. 12 Parte integrantă a sistemului național de învățământ, educația specială este recunoscută ca o responsabilitate a tuturor persoanelor care lucrează în învățământ, este accesibilă, flexibilă și comprehensivă, cu caracter național. Educația specială este practică de către cadre didactice calificate specializate și devotate activității de învățământ cu copiii care prezintă cerințe educative speciale, de alți specialiști și de personalul didactic auxiliar.

Art. 13 Educația școlară a copiilor cu cerințe educative speciale trebuie să corespundă nevoilor de dezvoltare a copiilor, prin evaluarea adecvată a potențialului de dezvoltare și prin asigurarea reabilitării/recuperării și compensării deficiențelor ori tulburărilor, dificultăților de învățare.

Art. 14 Educația specială trebuie să-i ajute pe copiii/elevii cu deficiențe să atingă nivelul posibil de dezvoltare individuală cât mai aproape de dezvoltarea normală prin: acumularea experienței necesare învățării școlare și sociale, formarea abilităților necesare învățării în școală, însușirea cunoștințelor, formarea priceperilor și a deprinderilor utile integrării sociale, profesionale și vieții culturale în comunitate și asigurarea șanselor și a condițiilor pentru continuarea pregătirii școlare pe diferite trepte de învățământ.

Art. 15 Pe timpul școlarității, copiii cu CES au acces la toate resursele de reabilitare/recuperare psihointelectuală, medicală și socială, la alte servicii de intervenție specifice, necesare și disponibile în comunitate sau în unități specializate, inclusiv în cele de învățământ special.

IV Orientarea școlară și profesională a copiilor/elevilor cu CES

Art. 16 Comisia de protecție a copilului de pe lângă Consiliul județean/local al municipiului București stabilește:

- expertizarea, evaluarea și diagnosticarea copilului cu CES, prin SEC;
- orientarea școlară și profesională, precum și planul de recuperare a copilului..

Art. 17 Expertizarea, evaluarea și diagnosticarea multidisciplinară includ examinarea medicală, psihologică, pedagogică și socială.

V Înscrierea copiilor/elevilor în învățământul special

Art. 18 Identificarea, evidența și înscrierea copiilor/elevilor în învățământul special revin comisiei interne de evaluare continuă. Înscrierea se face în baza

certificatului de expertiză și de orientare școlară/profesională, eliberat de CPC, sau la cererea părinților.

Art. 19 În unitățile de învățământ special pot fi înscriși și școlarizați, de regulă, copii /elevi cu deficiențe severe, grave, profunde, asociate

Art. 20 În grupele/clasele integrate în învățământul de masă pot fi înscriși, de regulă, copiii/elevii cu dificultăți de învățare, de adaptare, de integrare, precum și cei cu deficiențe ușoare sau moderate. O astfel de integrare se realizează și individual.

Art. 21 Elevii cu dificultăți sau cu deficiențe ușoare integrați în învățământul de masă beneficiază de servicii educaționale de sprijin și de asistență psihopedagogică.

Art. 22 În unitățile de reeducare din sistemul penitenciarelor pot fi înscriși elevi cu tulburări de comportament care au săvârșit o infracțiune dar nu răspund penal, fiind minori.

Art. 23 În unitățile de învățământ de masă pot fi înscriși copiii/elevii cu tulburări sau dificultăți de învățare, de adaptare, tulburări de limbaj, cu deficiențe ușoare sau moderate.

Art. 24 La cererea părintelui, elevul este înscris la ce școală dorește acesta. Unitatea de învățământ este obligată să-i acorde asistență educațională, fie prin cadru didactic de sprijin, fie prin programe de intervenție personalizate

Art. 25 Copiii/elevii cu deficiențe severe, profunde și asociate (surdocecitate, MSI) sunt orientați spre grupele sau clasele de acest tip din unitățile de învățământ special.

Art. 26 Înscrierea copiilor/elevilor în învățământul special se face în fiecare an școlar, în perioada 1 – 30 septembrie.

Art. 27 Pentru înscrierea copilului într-o școală specială sunt necesare actele:

- certificatul de expertiză și de orientare școlară și profesională;
- planul de recuperare a copilului;
- alte documente necesare stabilirii primirii drepturilor sociale.

Art. 28 Comisia internă de evaluare continuă din fiecare unitate școlară are obligația de a monitoriza evoluția elevului repartizat de către Comisia de Protecție a Copilului pentru a propune menținerea elevului în școala/clasa respectivă sau pentru a i se schimba atât diagnosticul cât și forma de școlarizare.

Art. 29 Vârsta de înscriere în învățământul special este cu 3-4 ani mai mult decât pentru învățământul de masă. În clasa I de școală specială sunt înscriși, de regulă, copiii care au frecventat grădinița (obișnuită sau specială), cei care au întrerupt școala, cei repetenți și cei care n – au frecventat nici un fel de grădiniță.

Art. 30 În celelalte clase speciale, pentru toate categoriile de elevi cu CES, pot fi înscriși:

- elevii care au promovat clasa precedentă;
- elevi declarați repetenți în clasa anterior urmată;
- elevi care au întrerupt școala, dar nu au depășit vârsta clasei cu cel mult 4 ani;
- elevi cu dublă repetenție în școala de masă, cu avizul CPC;
- elevi cu deficiențe dobândite după absolvirea unei/unor clase;
- copii neșcolarizați sau elevi în situația de abandon școlar.

Art. 31 Înscrierea copiilor /elevilor cu dificultăți sau cu deficiențe ușoare sau moderate în învățământul de masă se realizează în conformitate cu ROFUIP

VI Transferul elevilor

Art. 32 Elevii din învățământul special și special integrat se pot transfera la școli, clase sau grupe similare la sfârșitul anului școlar cu condiția promovării la toate disciplinele de învățământ, iar la purtare să aibă cel puțin media 8.

Forme, structuri și modalități de integrare școlară a copiilor cu cerințe educative speciale

Art. 33 Învățământul special se poate organiza prin învățământ de zi, seral, fără frecvență, prin corespondență, comasat, la distanță sau la domiciliu.

Art. 34 Învățământul special obligatoriu pentru elevi cu CES este, de regulă, învățământ de zi, cu excepția situațiilor speciale, prevăzute de prezentul Regulament sau avizate de Ministerul Educației și Cercetării.

Art. 35 Se poate organiza învățământ special seral, fără frecvență sau comasat pentru elevi cu deficiențe, care au depășit cu mai mult de 3 ani, vârsta corespunzătoare clasei.

Aceste forme se pot organiza și pentru persoanele cu deficiențe nedeplasabile, în vârstă de până la 30 de ani, pe durata învățământului.

Art. 36 Inspectoratele școlare pot aproba organizarea unor clase speciale constituite din elevi cu deficiențe care nu au putut absolvi până la vârsta de 14 ani, primele 4 clase ale învățământului general obligatoriu.

Aceste clase pot funcționa ca învățământ de zi, seral, fără frecvență sau comasat, pe lângă unități de învățământ special sau obișnuit, cu efective de 4-12 elevi.

Art. 37 Elevii cu deficiențe, inclusiv cei cu tulburări socio-afective de comportament, care nu au putut absolvi până la vârsta de 16 ani învățământul general, clasele I - VIII (obișnuit sau special), pot fi înscriși la școli de arte și meserii, cu obligația de a promova în paralel cu calificarea profesională și cursuri comasate, cu frecvență redusă sau învățământ la distanță de învățământ special obligatoriu, clasele I - VIII.

Art. 38 Învățământul special se organizează pe următoarele structuri și niveluri:

- învățământ preșcolar – grădinițe speciale; grupe speciale pe lângă grădinițe obișnuite sau grupe obișnuite (cu/fără structuri și servicii de sprijin) sau prin integrare individuală.
- învățământ primar și gimnazial – școli speciale cu clasele I-IV, școli speciale cu clasele I-VIII; clase speciale (I-VIII) pe lângă școli obișnuite sau integrare individuală sau grup cu structuri și servicii de sprijin cu clase obișnuite de învățământ.

- învățământ profesional – școli de arte și meserii; clase speciale pe lângă școli de arte și meserii (grupuri școlare) obișnuite sau prin integrare individuală.
- învățământ liceal – licee, clase liceale speciale sau integrare individuală în clase obișnuite.
- învățământ postliceal – școli sau clase speciale; sau integrare individuală.
- alternative pentru învățământul special: - centre de educație
- centre (școli) de pedagogie curativă.

Art. 39 Unitățile de învățământ special se organizează, de regulă pe tipuri de deficiențe/categorii de cerințe educative speciale: deficiențe intelectuale, fizice (motorii și neuromotorii), senzoriale (auditive sau vizuale), socio-afective și de comportament.

Organizarea școlarizării speciale de grade de deficiență/handicap – moderat, sever și profund, la copiii/elevii cu deficiențe asociate/multiple, se poate face prin unități școlare separate, prin grupe/clase în aceeași unitate școlară specială, sau prin integrare.

Art. 40 În funcție de condițiile existente, se pot înființa și funcționa școli speciale, care cuprind secții de învățământ profesional, liceal, postliceal, cu o conducere unică. Aceste unități școlare se vor numi grupuri speciale.

Art. 41 Modul de organizare a unităților de învățământ special este similar învățământului obișnuit, cu excepțiile prevăzute de prezentul Regulament sau alte precizări elaborate de Ministerul Educației și Cercetării.

Art. 42 Inspectoratele școlare, în cooperare cu autoritățile administrației publice locale, asigură condițiile necesare ca elevii cu CES să frecventeze cursurile preșcolare, primare și gimnaziale, de regulă în localitățile în care aceștia domiciliază, cu satisfacerea cerințelor de educație adaptată și de intervenție specifică prin reabilitare/recuperare prin acordarea tuturor serviciilor de sprijin și de asistență educațională.

Art. 43 Inspectoratele școlare, direcțiile și autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul Ministerului Educației și Cercetării, al agenților economici, al comunităților locale, al societăților de binefacere, al organizațiilor neguvernamentale și al altor persoane juridice sau fizice, asigură serviciile necesare pentru transport, masă și cazare, pentru elevii cu deficiențe care frecventează cursurile școlare într-o altă localitate.

În cazul copiilor/elevilor cu dificultăți de autonomie locomotorie, se asigură după caz și transportul în cazul aceleiași localități.

Unitățile de învățământ (special sau obișnuit), asigură facilitățile și serviciile necesare de ordin ambiental, inclusiv privind accesul în instituție, în raport de categoriile de copii/elevii cu deficiențe (de tipul sau gradul deficienței/handicapului).

Art. 44 Pentru copiii/elevii cu deficiențe se organizează structuri de învățământ special integrat: grupe speciale în unități preșcolare sau clase speciale în unități școlare obișnuite (de nivel primar, gimnazial, liceal, postliceal profesional), precum și programe

de integrare ca forme organizate, de sprijin a integrării în grupe/clase obișnuite de învățământ.

Art. 45 Grupa/clasa specială se organizează pentru copiii/elevii cu deficiențe la recomandarea CPC.

Organizarea, planul de învățământ și programele analitice ale grupelor/claselor speciale, sunt flexibile și adaptate necesităților de progres școlar și social, pentru fiecare dintre copiii/elevii în cauză.

Grupa/clasa specială funcționează în interacțiune cu unitatea școlară pe lângă care este organizată.

Obiectivul organizării și funcționării claselor/grupelor speciale, cu prioritate la nivelul învățământului preșcolar și primar este integrarea/reintegrarea copiilor/elevilor cuprinși aici în grupe/clase din unități școlare obișnuite.

Grupele/clasele speciale sunt constituite, de regulă – la nivelul preșcolar și primar – din copiii/elevii care nu au mai fost cuprinși în școli sau care provin din unități de învățământ special.

Art. 46 Frecventarea unei clase/grupe speciale de nivel preșcolar sau primar, este, de regulă, temporară și tranzitorie – în vedere atingerii obiectivului integrării/reintegrării în învățământul obișnuit.

Participarea unui copil/elev la activitățile unei grupe/clase speciale, poate fi și alternată cu frecventarea activităților de la o grupă/clasă obișnuită (alternarea unor zile ori săptămâni) și/sau parțială pe parcursul unei zile (anumite activități se desfășoară în grupa/clasa specială, iar altele în grupa/clasa obișnuită).

Frecventarea grupeii/clasei obișnuite se face la activitățile pe care copiii/elevii cu CES le pot realiza cu succes (de exemplu, exerciții pentru dezvoltarea fizică, abilități/dexterități manuale, activități de educație plastică, activități extrașcolare).

Art. 47 Încadrarea grupelor/claselor speciale se face pe sistemul învățământului special cu profesori de psihopedagogie specială sau cu cadre didactice calificate și/sau specializate pentru educația specială.

Art. 48 Integrarea școlară individuală a copiilor cu CES în grupe și clase obișnuite de învățământ se realizează planificat și gradual, având asigurate servicii de sprijin și asistența educatională psihopedagogică.

Art. „Grupa/clasa de integrare” se constituie pentru integrarea a 2 – 4 elevi cu deficiente într-o grupă/clasa din învățământul preșcolar, primar sau gimnazial sau din învățământul general obligatoriu.

În grupa sau în clasa de integrare numărul de copii/elevi este redus față de media efectivelor obișnuite, de regulă cu câte 3 copii/elevi mai puțin, în medie, pentru fiecare copil cu deficiențe cuprins.

Sprijinirea progresului școlar al copiilor/elevilor cu deficiențe din grupele sau clasele de integrare și consilierea cadrului sau cadrelor didactice care lucrează la aceste grupe/clase, se realizează de către profesori de psihopedagogie specială și de către

profesorii de cultură fizică medicală. Activitatea cadrelor didactice de sprijin este reglementată prin metodologie proprie.

Art. 49 Copiii și elevii cu deficiențe/handicap, incluși în structuri de învățământ special integrat, beneficiază de drepturile prevăzute de legislația în vigoare pentru această categorie de copii.

Copiii/elevii cu handicap din unitățile școlare obișnuite au acces la resursele de educație specială și de reabilitare/recuperare din unitățile de învățământ special.

Art. 50 Vârsta de intrare în diferite unități sau structuri de învățământ special și durata de școlarizare, sunt aceleași ca în învățământul obișnuit, cu următoarele excepții:

- vârsta de intrare într-o școală sau clasă specială se poate prelungi cu 1 – 3 ani față de învățământul preșcolar, primar, gimnazial, liceal și profesional obișnuit, la propunerea Comisiei de protecție a copilului;

- durata de calificare profesională a elevilor cu deficiențe, prin școli de arte și meserii speciale sau clase de școli de arte și meserii speciale (inclusiv cele din unități școlare obișnuite), este de 3½ ani;

- organizarea unor clase sau grupe de predare comasată pe parcursul unui an școlar, a disciplinelor fundamentale prevăzute în planul de școlarizare al claselor I-IV, pentru elevii cu tulburări socioafective și de comportament sau pentru alte situații de persoane cu CES care nu au încheiat, până la vârsta de 16 ani cursurile învățământului general obligatoriu;

- școlarizarea la domiciliu a persoanelor cu deficiente, nedeplasabile în vârstă de până la 30 de ani.

Art. 51 Modalitățile de organizare a școlarizării speciale – prin unități speciale sau grupe/clase speciale – din punct de vedere al duratei rămânerii în școală, pentru toate nevoile de învățământ special sunt:

- a) – școlarizarea în regim de zi care beneficiază de serviciile educationale și de sprijin, pe întreaga perioadă
- b) – școlarizarea în regim de zi cu internat;
- c) – școlarizarea în regim de internat semestrial.

Art. 52 Accesul elevilor cu deficiențe pe diferite trepte de învățare post – obligatoriu se face în funcție de capacitatea de învățare.

Elevii care se exceptează de la susținerea examenului de capacitate sau care nu-l promovează, la încheierea studiilor gimnaziale, absolvenți ai învățământului obligatoriu – special pot continua educația școlară prin învățământ profesional special – școli de arte și meserii sau clase speciale.

Înscrierea acestor elevi în școli profesionale speciale de arte și meserii se face pe baza foii matricole, a unei adeverințe eliberate de școala pe care a absolvit - o.

Art. 53 Participarea elevilor/studentilor cu deficiențe/handicap la examenele care marchează accesul la trepte de învățământ care conduc la învățământul universitar – testele naționale, admitere la liceu, bacalaureat, de admitere la facultate sau pe parcursul studiilor universitare ori la susținerea unor examene de diferență – se face prin

asigurarea condițiilor de egalitate a șanselor și prin adaptarea procedurilor de examinare, stipulate în toate metodologiile de admitere în vigoare

Art. 54 Alternativele educaționale atât în unitățile de învățământ special, cât și în structurile de învățământ special integrat funcționează pe baza evaluării și a validării de către Ministerul Educației și Cercetării.

Pot funcționa structuri alternative de învățământ special de tipul:

- centre de educație specială (pentru asigurarea intervenției specializate precoce, a intervenției multidisciplinare/multiprofesionale de zi/sau pentru facilitarea accesului la educație preșcolară și școlară în comunitate, unor categorii de copii excluși anterior de la învățământ);
- centre de educație preventivă – de regulă pentru copiii/tinerii cu tulburări socio-afective și de comportament;
- centre de pedagogie curativă;
- centre de resurse și de asistență educațională (pentru învățământ special);
- centre școlare pentru educație incluzivă.

Art. 55 Inspectoratele școlare pot aproba pentru elevii și studenții cu deficiențe – din învățământul special sau obișnuit – care au performanțe școlare deosebite, promovarea a doi ani de studiu într-un an școlar sau universitar, cu respectarea legislației în vigoare.

Art. 56 Efectivul grupelor și claselor de învățământ special (în grupe/clase de grădiniță sau școală specială sau în clase/grupe speciale din unități școlare obișnuite sunt reglementate prin hotărârea de guvern (8 – 12, cu excepția grupelor/claselor pentru copiii care prezintă deficiențe asociate și profunde, care se pot constitui din 4 – 6 copii).

În situații excepționale, Ministerul Educației și Cercetării poate aproba înființarea și funcționarea unor grupe/clase cu efective mai reduse.

Art. 57 Grupele și clasele de învățământ special sunt, de regulă, mixte. Acestea cuprind băieți și fete.

Art. 58 Pentru copiii cu boli cronice, se organizează, după caz, grupe sau clase în cadrul unităților sanitare respective. Acestea sunt cuprinse în structura unei unități școlare speciale ori a uneia obișnuite din localitate sau din apropierea acesteia.

Art. 59 În cazul învățământului special, se pot organiza unități pilot și/sau de aplicație – pentru practica elevilor și a studenților, respectiv pentru cercetare în domeniul psihopedagogiei speciale – cu respectarea prevederilor legale.

Art. 60 Integrarea școlară a copiilor cu CES din cadrul minorităților naționale se realizează corespunzător prevederilor prezentului Regulament, cu respectarea prevederilor legale din Legea Învățământului, capitolul III – sau a altor acte normative din domeniul învățământului inclusiv în ceea ce privește cuprinderea copiilor cu CES în unități de învățământ, cu predare în limba minorităților naționale.

Planurile de învățământ, programele și manualele școlare și metodologiile didactice

Art. 61 Conținutul procesului de învățământ special este structurat în planuri de învățământ, programe și manuale școlare, alte materiale de suport al învățării, elaborate de grupurile de lucru, avizate de CNC, la propunerea Comisiei Naționale pentru educație specială, în funcție de tipul și gradul deficienței.

Art. 62 Metodologiile didactice utilizate în învățământul special sunt adaptate tipului și gradului deficienței/handicapului precum și specificului de învățare la copiii cu deficiențe.

În activitatea curentă de educație specială strategiile și metodologiile didactice vizează diferențierea și individualizarea demersului educațional, introducerea unor noi abordări ale procesului învățării și utilizarea flexibilă a tuturor resurselor disponibile.

Art. 63 Planurile de învățământ pentru învățământul special – valabile pentru structurile școlare prevăzute de prezentul Regulament cuprind, la toate nivelurile de învățământ special, discipline obligatorii și opționale grupate în arii curriculare.

Planul de învățământ precizează disciplinele/obiectele de studiu cu numărul de ore cât și activitățile specifice de intervenție (de reabilitare/recuperare psihopedagogică, socioprofesională și medicală), alte activități educaționale prevăzute pentru fiecare clasă, activități cu grupe de copii/elevi sau de muncă individuală, însoțite de timpul afectat fiecăruia.

Art. 64 Programele școlare sunt elaborate pe niveluri de învățământ special – preșcolar, primar, gimnazial, profesional, tip de deficiență, la toate disciplinele de învățământ, precum și la terapiile specifice.

În instituțiile și structurile de învățământ special care utilizează planul de învățământ de la școala de masă se aplică programele școlare și manualele corespunzătoare acestui plan de învățământ.

Art. 65 Comisiile interne de evaluare continuă pot recomanda adaptarea unui plan de învățământ sau a unei programe școlare ori pot stabili un anumit plan de învățământ, dintre cele în vigoare pentru învățământul special sau obișnuit, pentru a fi aplicat la o anumită grupă/clasă de învățământ special, pentru un grup de copii/elevi cu CES, ori individual, pentru un anumit copil/elev cu CES

Art. 66 Comisia Națională pentru educație specială elaborează standarde specifice pentru evaluarea conținutului procesului de educație și învățare din învățământul special.

Art. 67 Parcurgerea conținuturilor de învățare pe perioada școlară se realizează de fiecare cadru didactic prin proiectarea didactică a planificărilor curriculare și după caz, precum și aplicarea și realizarea a unor programe de intervenție personalizate.

Art. 68 În învățământul special se utilizează manuale aprobate de Ministerul Educației și Cercetării, precum și manuale alternative, selectate inclusiv prin concurs la nivel național.

Comisiile interne de evaluare continua pot recomanda, în funcție de situație și evoluția școlară individuală a fiecărui copil/elev cu CES, unul sau mai multe manuale corespunzătoare programelor analitice utilizate.

Fiecare cadru didactic din învățământul special are dreptul de a recomanda elevilor un anumit manual, inclusiv manualele utilizate în învățământul obișnuit.

Art. 69 Activitatea instructiv-educativă specifică de reabilitare/recuperare și compensare din unitățile de grupele/clasele de învățământ special se organizează în conformitate cu prevederile legale generale privind organizarea și funcționarea prin intermediul planificărilor curriculare și a proiectelor didactice.

Organizarea internă a activităților din învățământul special

Art. 70 Activitatea instructiv-educativă, de reabilitare-recuperare și compensare din unitățile și grupele/clasele de învățământ special se organizează în conformitate cu prevederile legale generale privind organizarea și funcționarea învățământului la nivel de instituții școlare, corespunzător cu prevederile planurilor de învățământ.

Art. 71 Procesul de învățământ și educație specială se realizează prin lecții, lucrări practice în laboratoare sau ateliere școlare, activități complementare de educație terapeutică complexă și integrată realizată de învățători-educatori și profesori-educatori și activități de intervenție specifică (de reabilitare/recuperare), desfășurate de profesori specialiști în cabinete special amenajate, practică în producție (la școala de arte și meserii), activități extrașcolare și/sau în afara școlii.

Art. 72 Organizarea internă a activității din fiecare unitate de învățământ special este stipulată prin Regulamentul de ordine interioară al instituției de învățământ special.

Regulamentul de ordine interioară este un document școlar obligatoriu în învățământul special. Acesta se elaborează în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, a Legii Învățământului și a Statutului personalului didactic.

Regulamentul de ordine interioară respectă cadrul legislativ general dar reflectă și particularitățile specifice unității școlare speciale, condițiile locale etc.

Regulamentul de ordine interioară stabilește normele generale, cu caracter obligatoriu pentru întregul personal al unității precum și normele specifice pe compartimente și domenii de activitate.

Art. 73 Planificarea activității educative, de învățare, reabilitare, terapeutice este structurată prin planurile manageriale, anuale și semestriale, elaborate de consiliul de administrație și/sau consiliul profesoral.

Planurile manageriale includ activitățile manageriale generale și pe compartimente/domenii de activitate, precum și proiecte de dezvoltare – reformă la nivelul unității.

Art. 74 Organizarea și coordonarea activității instituției de învățământ special sunt asigurate de consiliul profesoral, de consiliul de administrație și de directorul/directorii instituției de învățământ special, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Art. 75 Orarul activităților școlare este elaborat de o comisie constituită prin decizia directorului, cu respectarea cerințelor psihopedagogiei speciale.

Art. 76 În învățământul special, durata orei de curs și a activităților realizate de învățatori/profesori-educatori și a activităților de intervenție terapeutică specifică este de regulă de 45 de minute, iar a recreațiilor de 15 minute, cu excepția recreației mari, consecutive celei de-a doua sau a treia oră de curs, care este de 30 minute. Scolile de arte și meserii și liceele speciale au ora școlară de 50 de minute, iar pauzele sunt de 10 minute. Pauza mare este de 20 de minute.

În unitățile și grupele/clasele de învățământ special care aplică planuri de învățământ și programe școlare echivalente celor din învățământul obișnuit durata orelor de curs și a pauzelor poate fi identică cu cea din instituțiile similare de învățământ obișnuit.

Art. 77 Activitatea școlară în unitățile de învățământ special începe de regulă dimineața, la orele 8. În cazuri justificate, inspectoratele școlare pot aproba schimbarea temporară sau parțială a orei de începere a cursurilor cu obligația realizării integrale a activităților normate și planificate;

Activitatea de predare-învățare în învățământul obligatoriu se desfășoară NUMAI în programul de învățământ

Art. 78 Ordinea, disciplina, supravegherea și securitatea elevilor cu deficiențe în cadrul școlii, a cantinei, a internatului și/sau activitatea extrașcolară se asigură de conducerea școlii, personalul didactic și auxiliar, conform responsabilităților stipulate prin Regulamentul de ordine interioară și a graficului de prezență și de activitate zilnică/săptămânală a personalului la grupa/clasa, atelier, laborator, cantină sau alte spații și alte contexte (planificate și coordonate de unitatea școlară).

Părinții sau tutorii legali au obligația să însoțească copiii/elevii cu CES la venirea și plecarea de la școală, precum și la venirea și plecarea în vacanță, să delege alte persoane pentru însoțire sau să declare în scris că nu este cazul să-i însoțească.

Capitolul 10

Activitatea la grupă și la clasă

a) la grupele de grădiniță

Art. 79 Formele de organizare a activității la grupele de grădiniță specială sunt:

- activități obligatorii cu grupa;
- activități la alegere;
- activități de grup individuale de intervenție specifică;
- activități ludice și distractive;
- activități gospodărești;
- plimbări, excursii și alte activități în afara grădiniței.

Art. 80 Durata unei activități la grupă, modul de constituire a grupei de intervenție de grădiniță specială și de organizare a activității de intervenție a profesorului de psihopedagogie și a educatoarei se stabilesc de la caz la caz, precum și la recomandarea Comisiei interne de evaluare continua.

Art. 81 Cadrele didactice care lucrează la grupa specială de grădiniță au obligația asigurării intervenției psihopedagogice specializate și stimulării precoce a copiilor cu deficiențe, în scopul asigurării șanselor egale de dezvoltare și de acces spre trepte superioare de școlarizare.

Art. 82 În proiectarea și realizarea lecțiilor și a diverselor activități educaționale la nivelul clasei, personalul didactic da dovada de flexibilitate și adaptează situațiile de învățare, strategiile, materialele metodele, mijloacele și resursele pentru realizarea progresului școlar al fiecărui elev.

Art. 83 Evaluarea progresului școlar se face continuu (formativ) prin evaluarea secvențială de la fiecare lecție/activitate, precum și evaluarea periodică, sumativă și cea semestrială a activității școlare.

Progresul poate fi evaluat prin probe diverse: orale, scrise, practice, simulări și prin examene.

Art. 84 Înregistrarea evaluării progresului școlar se face prin sistemul utilizat în întreg învățământul românesc.

Activitatea extrașcolară

Art. 84 Conținutul educației speciale se completează, la toate nivelurile de organizare a învățământului, cu activități extracurriculare și extrașcolare.

Art. 85 Activitățile extracurriculare se desfășoară în unitatea specială de învățământ, în unități școlare obișnuite sau combinat, în ambele. Aceste activități se organizează pentru copiii cu deficiențe, pe cât posibil împreună cu copiii/elevii voluntari din școala de masă.

Art. 86 Copiii/elevii cu CES au acces liber, în condițiile de participare și șanse egale cu ceilalți copii, la toate activitățile extracurriculare organizate în cadrul cluburilor și palatelor copiilor, în tabere școlare, baze sportive, turistice și de agrement ale altor unități care organizează alte activități, beneficiind de drepturile stipulate în legislația în vigoare a învățământului special.

Art. 87 Se pot organiza activități extrascolare în colaborare cu asociațiile de profil. Calendarul acestora se întocmește la începutul fiecărui an școlar și se aprobă de către Comisia Națională pentru Educația Specială.

Art. 88 Participarea copiilor/elevilor cu deficiențe la activitățile extracurriculare este de regulă, opțională.

Art. 89 În unitățile și structurile de învățământ special se pot organiza activități extracurriculare și ca activități polivalente, sub forma unor cercuri tehnico-aplicative, cultural-artistice, culturale-artistice, sportive, gospodărești.

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 90 Finanțarea învățământului special se asigură de la Consiliile județene / ale sectoarelor Municipiului București.

Art. 91 Ministerul Educației și Cercetării și inspectoratele școlare asigură, în conformitate cu prevederile legale anumite resurse disponibile privind dotarea corespunzătoare a bazei didactico-materiale a unităților și structurilor de învățământ special și special integrat, potrivit specificului procesului de învățare și al necesităților financiare.

Art. 92 Normele de încadrare și salarizare a personalului didactic și a celorlalte categorii de personal din instituțiile de învățământ special precum și formele de organizare se stabilesc conform legislației în vigoare de către Ministerul Educației și Cercetării, potrivit legislației în vigoare.

Art. 93 La încadrarea personalului didactic și la organizarea/desfășurarea activităților de formare a cadrelor didactice din învățământul special și special integrat este obligatorie asigurarea cu prioritate a calificării și perfecționării corespunzătoare, cu privire la disciplina /disciplinele predate dar și pregătire în domeniul psihopedagogiei/educației speciale.

În funcție de cerințele specifice învățării la o anumită categorie de deficiențe cum ar fi învățarea elevilor surzi, nevăzători sau cu deficiențe senzoriale asociate, perfecționarea personalului didactic include și asimilarea unor limbaje/coduri speciale de comunicare (de pildă scrierea Braille la nevăzători ori limbajul gestual/mimico-gesticular la copii cu deficiențe de auz.)

Formarea, perfecționarea și încadrarea personalului și încadrarea personalului didactic, de conducere, auxiliar și a personalului nedidactic din învățământul special se reglementează prin Statutul personalului didactic precum și prin metodologii și instrucțiuni ale Ministerului Educației și Cercetării.

Art. 94 Evaluarea învățământului special se realizează de către Ministerul Educației și Cercetării prin serviciul de specialitate, în colaborare cu Comisia Națională pentru Educație Specială și respectiv inspectoratele școlare – prin inspectorii școlari de specialitate pentru învățământ special și special integrat din fiecare județ și din municipiul București.

Art. 95 Întocmirea, completarea și elaborarea actelor de studii pentru elevii cu CES se realizează potrivit prevederilor legale din învățământ și a reglementărilor Ministerului Educației și Cercetării.

Măsuri tranzitorii

În aplicarea Legii Învățământului, capitolul VI și a Statutului personalului didactic cu privire la învățământul special se stabilesc următoarele măsuri tranzitorii:

Art. 96 Prezentul Regulament intră în vigoare la data aprobării lui prin ordin al Ministerului Educației și Cercetării.

Art 97 Regulamentul școlilor de cultură generală pentru copiii cu deficiențe aprobat cu Ordinul Ministerului nr. 217/1999, precum și toate dispozițiile de regulamente, instrucțiuni sau ordine anterioare care contravin prezentului Regulament, se abrogă.

Art 98 Prezentul Regulament se completează cu:

- Regulamentul pentru Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională
- Regulamentul pentru Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă
- Regulamentul pentru Centrul Logopedic Interșcolar
- Regulamentul pentru Centrul Județean pentru Asistență Psihopedagogică